

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ДЕРЕВЕНКО ТА ДОВГАЛЮК ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заяви № 9956/05 та № 13200/05)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

29 листопада 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Деревенко та Довгалюк проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,
п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),

пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),
пані Р. Ягер (R. Jaeger),
п. М. Віллігер (M. Villiger), судді,
та п. Дж. С. Філіпс (J. S. Phillips), заступник секретаря секції,
після обговорення за зачиненими дверима 6 листопада 2007 року,
виносить таке рішення, яке було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено проти України за заявами № 9956/05 та № 13200/05, поданими до Суду 22 лютого та 31 березня 2005 року двома громадянами України — п. Віктором Леонтійовичем Деревенком, який народився у 1954 році в м. Тараші, та п. Володимиром Семеновичем Довгалюком, який народився у 1945 році в м. Олександрія (далі — заявники), відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).
2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — п. Юрій Зайцев.
3. 13 грудня 2005 року Суд вирішив направити Уряду скаргу заявників щодо затримки у виконанні остаточних рішень, винесених на їх користь. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті справи одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. 12 березня 2003 року Таращанський районний суд Київської області присудив стягнути з ВАТ «Таращарайагропостач» на користь першого заявника 2424,55¹ гривень боргу по заробітній платі та інших виплат.
5. 19 березня 2001 року Олександрійський міський суд Кіровоградської області присудив стягнути з ВАТ АТП&13506 на користь другого заявника 2765,02² гривень боргу по заробітній платі.
6. Ці рішення не були оскаржені та набрали законної сили. Для стягнення заборгованостей за рішеннями судів було відкрито виконавчі провадження.
7. Декілька разів державна виконавча служба повідомляла заявників про неможливість стягнення всіх присуджених сум через недостатність фінансових активів у підприємств-боржників. Вона також вказувала на те, що інші активи також не можуть бути продані, оскільки 25 % статутного капіталу підприємств-боржників належало державі. Підприємства, таким чином, підпадали під дію Закону України від 29 листопада 2001 року «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна». Перший заявник безрезультатно намагався оскаржити бездіяльність державної виконавчої служби та звернувся із заявою про порушення кримінальної справи щодо виконавчого директора компанії-боржника.
8. 10 червня та 12 серпня 2005 року рішення, які було винесено на користь другого та першого заявника відповідно, були повністю виконані.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

9. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні в справі «Сокур проти України» (Sokur v. Ukraine, № 29439/02, пункти 17–22, 26 квітня 2005 року).

¹ 1 424,76 євро.

² 2 568,88 євро.

ЩОДО ПРАВА

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

10. Відповідно до пункту 1 правила 42 Регламенту Суду Суд вирішує об'єднати заяви у зв'язку із схожістю фактів та правових підстав.

II. СКАРГИ ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6, СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ЩОДО ЗАТРИМКИ У ВИКОНАННІ РІШЕНЬ

11. Заявники скаржились на невиконання державними органами вчасно рішень, винесених на їх користь в установлений строк. Вони посилалися на пункт 1 статті 6, статтю 13 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу. У відповідних частинах ці статті передбачають наступне:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру».

Стаття 13

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права. Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

A. Щодо прийнятності

12. Уряд не надав зауважень щодо прийнятності вищевказаних заяв.

13. Суд зазначає, що ці заяви не є явно необґрунтованими у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд далі зазначає, що вони не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Відповідно ці заяви мають бути визнані прийнятними.

B. Щодо суті

14. У своїх зауваженнях щодо суті заяв заявників Уряд заперечував факт порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу.

15. Заявники не погодились з даним твердженням.

16. Суд вказує на те, що рішення, винесені на користь заявників, не виконувались протягом значного проміжку часу. А саме, період виплати заборгованості тривав два роки і п'ять місяців та чотири роки і два місяці відповідно.

17. Суд нагадує, що він уже визнав порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу у справах, подібних до цієї (див., з-поміж багатьох інших справ, справу «Сокур проти України» (Sokur v. Ukraine, вказану вище, пункти 36–37) та справу «Анацький проти України» (Anatskiy v. Ukraine, № 10558/03, пункти 21–23, рішення від 13 грудня 2005 року).

18. Розглянувши всі матеріали, надані сторонами, Суд вважає, що Уряд не виклав жодного факту чи аргументу, який би міг переконати його дійти іншого висновку у цій справі.

19. Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу.

20. Суд не вважає за необхідне розглядати за статтею 13 Конвенції ту саму скаргу щодо порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

21. Перший заявник скаржився на те, що затримка у виплаті заборгованості із заробітної плати призвела до порушення його прав, передбачених статтею 2 Конвенції. Він також скаржився на порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції щодо неможливості порушення кримінальної справи щодо виконавчого директора компанії-боржника.

22. Уважно розглянувши ці аргументи, виходячи з сукупності наявних матеріалів, Суд не встановив в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

23. З цього слідує, що частина заяви має бути визнана неприйнятною, оскільки є явно необґрунтованою відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

24. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

25. Перший заявник зазначив, що він зазнав матеріальної та моральної шкоди в зв'язку з тривалою відсутністю можливості використати свої гроші, а саме в той час він не міг встановити опалення свого будинку. Однак він не зміг вказати суму відшкодування та звернувся до Суду з клопотанням вирішити це питання на засадах справедливості.

26. Другий заявник вимагав 8000 євро відшкодування моральної шкоди.

27. Уряд заявив, що заявники не обґрунтували свої вимоги.

28. Суд погоджується з Урядом, що перший заявник не обґрунтував вимогу щодо матеріальної шкоди, і тому відхиляє цю вимогу.

29. З іншого боку, Суд бере до уваги те, що обидва заявники мали зазнати певну моральну шкоду в результаті визнаних порушень (див. рішення у справі «Сілка проти України» (*Silka v. Ukraine*, заява № 3624/03, пункт 23, 18 січня 2007 року). Здійснюючи оцінку на засадах справедливості відповідно до статті 41 Конвенції, Суд присуджує першому заявнику 600 євро і другому заявнику 1200 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

30. Перший заявник також вимагав 85,43 грн. (15 євро) відшкодування поштових витрат та надав копії чеків про оплату поштових послуг.

31. Другий заявник вимагав 1900 гривень (275 євро) відшкодування за надану правову допомогу. Він надав чек на вищевказану суму, датований 26 вересня 2005 року, який не містить конкретної інформації щодо характеру отриманої правової допомоги.

32. Уряд не коментував ці вимоги.

33. У відповідності до практики Суду заявник не може отримати відшкодування витрат, якщо не доведено, що вони були дійсно понесені, були необхідними та розумними щодо кількості.

34. У цій справі, виходячи з наявної інформації та вказаних критеріїв, Суд присуджує першому заявнику повну суму, яку він вимагав на відшкодування поштових витрат.

35. Щодо вимог другого заявника про відшкодування витрат на правову допомогу Суд вирішує, що з документального підтвердження заявника не є зрозумілим, чи звертався він за правовою допомогою у зв'язку із доведенням фактів порушення у даній справі. Крім того, що стосується провадження за Конвенцією, Суд звертає увагу, що ця справа не була складною, і заявнику було дозволено використовувати російську мову, а також його представником не було подано жодних зауважень від імені заявника. За цих підстав Суд нічого не присуджує.

С. Пеня

36. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* скарги за пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу щодо затримки у виконанні рішень, винесених на користь заявників, прийнятними, а решту заяв неприйнятною;
3. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
4. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції;
5. *Постановляє*, що немає потреби розглядати окремо скаргу про порушення статті 13 Конвенції;
6. *Постановляє*, що:
 - (a) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава&відповідач повинна виплатити наступні суми відшкодування моральної шкоди та судових витрат:
 - п. Віктору Деревенку — 615 (шістсот п'ятнадцять) євро;
 - п. Володимиру Довгалюку — 1200 (одна тисяча двісті) євро, з урахуванням будь&якого податку, який може бути стягнуто із зазначених сум;
 - (b) ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави&відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (c) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на ці суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;
7. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 29 листопада 2007 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Дж. С. ФІЛЛІПС
(J. S. Phillips)
Заступник секретаря

П. ЛОРЕНЦЕН
(P. Lorenzen)
Голова